Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

LOKALHISTORISK FORENING & ARKIV
TOREBY SOGN

Orientering

Nr. 18 – Marts 2005 - 10.årgang
Jubilæumsnummer

Red.: bestyrelsen
Ansv.h.: Ingolf Møller Pedersen

10 års jubilæum
lørdag d. 2. april
kl.10. til 14.

Arkivet fejrer 10 års jubilæum, så derfor holder vi

åbent hus

i vores lokaler,
Åmarksvej5, 1.sal, 4891-Toreby

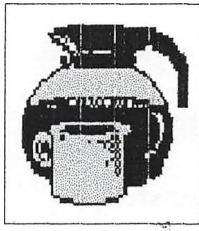

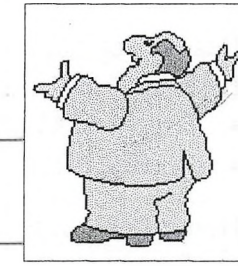

lørdag d. 2. april 2005
fra kl. 10 til 14

Alle er velkomne til en forfriskning
og noget "mund-godt"!

Kom og vær med til at fejre dagen sammen med os - - - !

Venlig hilsen
Bestyrelsen

PS. – Vil du gi´ arkivet en gave? - så kom med gamle billeder eller andet fra sognet. – Du kan også hjælpe os ind i fremtiden ved at give et kontant beløb til anskaffelse af en ny computer! (Bankkonto: 3221057465)

Nyt fra foreningen

Der er blevet holdt en meget velbesøgt generalforsamling, hvor 3 nye bestyrelsesmedlemmer blev valgt:

- Alf Jørgensen, Toreby
- Jesper Smith, Flintinge
- Otto Sørensen, Flintinge.

Formanden takkede de afgående bestyrelsesmedlemmer:

- Ingrid Hansen, Nagelsti,
- Lillian Lindschouw, Sundby og
- Sv.Aa.Wandrup, Flintinge.

Bestyrelsen har på et bestyrelses-møde konstitueret sig således:

- Formand: Ingolf Møller Pedersen,
- Næstformand: Egon Lintner,
- Kasserer: Alf Jørgensen,
- Sekretær: Otto Sørensen,
- Arkivleder: Jesper Smith.

Bestyrelsen har besluttet at ændre åbningstider på arkivet.
fra 1. april 2005 er arkivet åbent

- **1. og 3. tirsdag i hver måned – kl. 19 til 21.**
- **og efter aftale med et medlem af bestyrelsen.**

Bestyrelsen vil forsøge at uddelegere arbejdsopgaver til flere af arkivets medlemmer.

Bestyrelsen

Ændrede åbningstider i ARKIVET:

Bestyrelsen har besluttet at ARKIVET
fra 1. April 2005 har åbent
1. og 3. tirsdag i hver måned
– eller efter aftale med et bestyrelsesmedlem.

Personlige erindringer– af Ingolf Møller Pedersen

Toreby Sogn – Lokalhistorisk Forening og Arkiv
10 års "fødselsdag"

I den danske sangskat er der en sang, som hedder "Den første gang jeg så dig – " – Ja, det er snart 10 år siden, at jeg første gang fandt ud af, at der var noget, der hed Grænge. – Og så, når man først er blevet bosat her – som fast inventar – finder man ud af, at der i sognet ligger et **historisk lokal arkiv**!

Så kan jeg få de ønskede oplysninger om mit hus (Grænge Skovvej 14). – Afsted. – Efter at have fundet den aldrende telefonbog frem, og har fundet frem til den daværende formand (Jesper Smith). Telefonisk kontakt med ham og forklaring om mit ønske. Forklaring af vejen ind i huset (Det nuværende "Områdecenter LOLLAND" – op ad trappen til første sal. Så stod jeg en sommerdag i 1996 i TOREBY SOGN – LOKALHISTORISK FORENING og ARKIV's lokaler! - Ja, siden da - må jeg indrømme - har jeg næsten ikke forladt lokalerne!

Hvordan den første aften forløb? – Jeg kan erindre, at jeg fik de ønskede oplysninger (De ligger stadigvæk i min foto-mappe med de første billeder, jeg tog af huset). Senere blev jeg også vidende om en masse arkiv-sager fra Grænge. Der lå en stor bunke, som skulle gennemses og "arkiveres"? – Hvad var det for et ord? – og hvad menes der med det? – Det fandt jeg hurtigt ud af!

Ja, senere fandt jeg også ud af, hvor Grænge Telefoncentral havde ligget: Torebyvej 110 (Jeg havde cyklet forbi hver dag uden at vide det).

Ændringer på turen fra Grænge til Toreby har jeg også oplevet, ved anlæggelsen af omfartsvejen. Det blev ud over "Toreby-bakken" til en ekstra bakke, når jeg kørte gennem gang-/cykel-tunellen ved Grænge.

fortsættes på side 4

Fortsat fra side 3:

Så begyndte det virkelig historiske for mig, - med at komme til at kende TOREBY SOGN. – Avisudklip af omtale fra de forskellige beboerforeninger i sognet blev studeret. Ældre billeder, kort og vejkort, ældre papirer og vores lille "egnsmuseum" med tidligere slægters brugsgenstande. – Jo mere engageret jeg blev i arbejdet, jo flere "nye" og interessante oplysninger og opgaver kom frem i dagslyset!

De første billeder, jeg tog i sognet, var fra en cykeltur jeg havde til Fuglsang og Skejten på en varm sommerdag. Siden da er det blevet til et utal af cykel- og gå-ture - med fotografiapparatet inden for rækkevidde.

Saksen er heller ikke blevet glemt. Hvor mange gram og kilo (måske tons?) har jeg mon leveret til arkivet: udklip fra det lokale uge- og dagblads dynasti?

Nu, når jeg tænker tilbage: "Er der allerede gået 10 år? – Så vil jeg spørge mig selv, hvorhen er disse år forsvundet? – Det føles som var det i går!

Efterhånden blev det til at Arkivet fik sit eget "husorgan" ORIENTERING, som blev udsendt 2 gange årligt med beretninger om hændelser, møder og meget andet fra sognet. Med dette 10 års jubilæumsnummer har vi udsendt i alt 18 blade af ORIENTERING.

De lokalhistoriske arkiver har til huse mange forskellige steder. Vores lille arkiv har til huse i et tidligere "alderdomshjem", der blev bygget i 1924. Hver enkelt beboer havde sit eget lille værelse. – Det er 8 af disse værelser, vi i dag har indrettet til det LOKALE ARKIV i TOREBY SOGN.

På "Arkivet" har vi nu "cafe-rum", billedrum, kontorrum, museumsrum, mødelokale og arkivrum. Mange mennesker har – på frivillig basis – gjort en enorm indsats for at få disse rum istandsat og indrettet. De personer skal vi i dag takke for, at vi kan holde 10 års "fødselsdag" i så gode og hyggelige lokaler. Vi har brugt vores lange gang og vores lokaler til adskillige udstillinger og forevisninger af lysbilleder og til foredrag.

fortsættes på side 5

Et utal af kopper kaffe og kager er spist ved de opstillede borde. Ved de seneste arrangementer har vi kunnet benytte Områdecentrets cafeteria. – Hvor mange mennesker, der har besøgt arkivet er ukendt. I vores GÆSTEBOG kan vi læse, at alverdens mennesker er kommet og gået.

Nogle har taget slæbet i bestyrelsen. Det skal disse mennesker have STOR TAK for, - de har gjort en indsats for hele TOREBY SOGN.

Et utal af mennesker har givet arkivet et meget stort antal oplysninger om egnen ved at give arkivet billeder, dokumenter og skrifter eller beretninger. Disse ting kan vi nu opbevare til eftertiden. Vi skylder også alle disse mennesker STOR TAK!

TAK til alle, der har været med til at skabe interesse og til at opbygge det, vi står med i dag: TOREBY SOGN – LOKALHISTORISK FORENING OG ARKIV.

Ingolf Møller Pedersen
formand

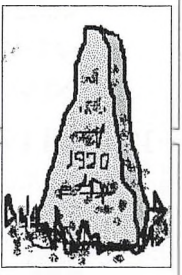

"Jeg har ladet mig fortælle - - "

Den store genforeningssten*, som står i trekanten ved skolen, har ikke altid stået der. Den stod, indtil skolen blev indviet (1956), på pladsen mellem Rytterskolen og Forsamlingsgården**. – Måske har stenen stået på toppen af kirkebakken, – altså før der blev bygget kirke? – Måske er det en gammel offersten fra Odins tid? - Hvem ved?

*Genforeningsstenen er rejst til minde om at Sønderjylland blev dansk igen. Vi havde jo tabt krigen mod Preussen/Tyskland og Østrig i 1864. Derfor måtte vi afstå en del af Jylland. Ved folkeafstemning i 1920 (da Tyskland havde tabt "1.verdenskrig") blev en del af det "gamle land" igen dansk.

**Forsamlingsgården er oprindelig bygget som forsamlingshus og Brugsforening. Midt i et fint parkeringsanlæg stod stenen.

Otto Sørensen

LOKALHISTORISK ARKIV

– fra den spæde start !

- udsnit fra Flintinge og Omegns Beboerforenings protokol:

7. september 1989: bliver dr på et bestyrelsesmøde foreslået forskellige arrangementer, bl.a. historisk foredrag af Kjeld Snedker, Nagelsti.

I løbet af efteråret havde vi så denne historiske aften, hvor der blev fortalt om Flintinge og Omegns historie, hvilket var meget interessant og beboerforeningen fik overdraget en hel del materiale, bl.a. oplysninger om huse og gårde og et meget stort kort over området.

16. januar 1990: på dette bestyrelsesmøde blev arrangementerne evalueret, og det blev besluttet at tage initiativ til oprettelsen af et lokalhistorisk Arkiv for Flintinge og Omegn.

Kommunen har oplyst, at der kan gives tilskud til dette, men forudsætningen er, at der dannes en egentlig forening. - Drøftelserne fortsætter på næste bestyrelsesmøde med henblik på at forelægge dette på generalforsamlingen.

19. april 1990: afholdes der generalforsamling, hvor bestyrelsen foreslår en vedtægtsændring, så en Lokalhistorisk afdeling kan oprettes.

Det blev herefter besluttet, at der skulle udarbejdes nye vedtægter med efterfølgende indkaldelse til en ekstraordinær generalforsamling.

21. maj 1990: På den ekstraordinære generalforsamling bliver vedtægtsændringerne besluttet og det godkendes, at der oprettes en afdeling i beboerforeningen, der tager sig af Flintinge og Omegns historie.

Det blev ydermere enstemmigt vedtaget, at overføre 1.500 Kr. til driften af Lokalhistorisk Arkiv i 1990.

26. januar 1991: Flintinge og Omegns Lokalhistoriske Arkiv holder reception ved indvielsen af "egne lokaler" på Toreby Plejehjem, hvor vi var blevet tilbud et lokale.

Fortsætter på side 7.

I 1991 begyndte Nykøbing F. Kommune med økonomisk støtte til Arkivet.

27. april 1992: blev det vedtaget at støtte arkivet med 2.000 Kr. årligt.

7. marts 1993: blev Flintinge Arkivet og dets fremtid for første gang drøftet, hvor bl.a. spørgsmålet om flere arkiver i sognet stod til diskussion eller om der skulle været et fælles "Toreby Sogns Arkiv".

23. september 1993: Her overvejes det om der skal dannes en egentlig "Lokalhistorisk Forening for Toreby Sogn". Jesper Smith bliver pålagt at arbejde videre med dette arbejde og forelægger det for generalforsamlingen.

18. april 1994: Får Jesper Smith mandat til at arbejde for stiftelsen af et "nyt og større arkiv".

Vedtægter m.m. bliver udarbejdet og der bliver tildelt flere lokaler på Toreby Plejehjem, så Arkivet nu råder over 3 lokaler eller over 100m^2.

2. april 1995: Det er med stolthed, at der kan indkaldes til stiftende generalforsamling til det arkiv, vi kender i dag, nemlig "Toreby Sogns Lokalhistoriske arkiv og forening".

En STOR TAK skal rettes til Flintinge og Omegns Beboerforening, for at det kunne lade sig gøre og for den store økonomiske støtte de ydede i opstarten.

Hvorfor fejre et 10 Års Jubilæum, når ovennævnte datoer går ca. 15 år tilbage ? - Forklaringen er, at arkivet først blev indmeldt i Arkivernes Landsorganisation i 1995.

Der er sket meget på arkivet, og jeg tror ikke, at det stopper her, da computere m.m. allerede har gjort deres indtog på arkivet,
- og det giver helt nye perspektiver.

Et STORT – historisk - TIL LYKKE
- og held og lykke i fremtiden !

Venligst *Jesper Smith*

Pluk fra sognets ældste historie:

Det er spændende at benytte historiebøgers registre. I "Fortidsminder i Danmark" er der fler opslag om Flintinge, men ingen om Toreby eller Grænge.

Mest omtalt er en sjælden og mærkelig bådgrav ved Flintinge Å (Øst for Nystedvejen).

Vejen mellem Toreby og Flintinge er også omtalt. I 1970érne blev der "fundet spor af en stenbygget oldtidsvej fra ældre jernalder og af en mindre bro fra vikingetiden eller den tidlige middelalder".

De mange stor-sten-grave tyder på, "at der flere tusinde år tidligere har været aktivitet på dette sted". - - "Ved Møllevej ca. 200 meter efter frakørslen til Kettinge ligger et af egnens små jættestuekamre, som i dette tilfælde kan opvise ikke færre end otte bæresten under dækstenen".

Otto Sørensen

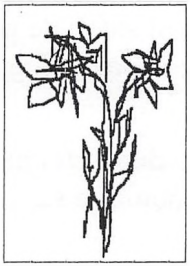

HUSK:
10 års jubilæum
lørdag d. 2. April kl.10-14
i Arkivets lokaler (Åmarksvej 5)

Bestyrelsen:

Ingolf Møller Pedersen, Grænge Skovvej 14, 4891-Toreby
(54 86 94 78)
Egon Lintner, Flintingevej 7, 4891-Toreby
(54 86 94 38)
Alf Jørgensen, Niels Clausensvej 5, 4891-Toreby,
(54 85 25 22)
Jesper Smith, Flintingevej 36, 4891-Toreby
(54 86 97 05 – Junesmith@tdcadsl.dk)
Otto Sørensen, Møllevej 14, 4891-Toreby
(54 86 94 66 – otto.soerensen1@skolekom.dk.)